

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-10-14
Besvaras senast
2016-10-28

Till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:52 Framtidens samhällsnät för mobil kommunikation

Rakel är det kommunikationssystem för trygg och säker kommunikation mellan medarbetare inom samhällsviktiga verksamheter, till exempel blåljus- och försvarsmyndigheterna, som används i dag. Systemet har generellt sett en hög driftssäkerhet, täckning i hela Sverige och används av fler än 500 organisationer.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) driver, utvecklar och stöder användningen av Rakel tillsammans med användarna. Tera-com hanterar drift, underhåll och kundsupport på uppdrag av MSB. Det är MSB som godkänner organisationer som vill ansluta sig till systemet.

Rakel bygger på Tetrateknik, som är en europeisk teknisk standard, som används i många länder för kommunikation mellan aktörer som arbetar med skydd och säkerhet. Rakelsystemet har dock vissa brister när det gäller till exempel överföring av större datamängder. Det har lett till att många aktörer kompletterar Rakel med existerande kommersiella lösningar, vilket kan innebära problem när det gäller till exempel säker kommunikation och robusthet.

Nuläge: Med anledning av ovanstående gav regeringen ett uppdrag till MSB och Post- och telestyrelsen (PTS) att utreda behovet av ett samhällsnät som uppfyller blåljusmyndigheternas behov av IP-baserad kommunikation.

De närmaste åren kommer det så kallade 700-megahertzbandet som tidigare använts för tv-sändningar att utrymmas och kunna utnyttjas för annan verksamhet. 700-megahertzbandet har en mycket god täckning i hela landet och skulle därför vara ett bra alternativ för ett nytt samhällsnät för mobil kommunikation.

PTS har inför utrymningen av 700-megahertzbandet inlett och påskyndat en process för att sälja frekvenserna. I december planerar myndigheten att genomföra en auktion i syfte att sälja frekvenserna till högstbjudande, där enda förbehållet är ett begränsat täckningskrav för en del av frekvenserna, inga särskilda krav på robusthet och säkerhet är aktuella.

En auktion utan förbehåll skulle innebära att 700-megahertzbandet inte skulle kunna användas för ett nytt samhällsnät. Det statliga bolaget Teracom, som står

för driften av Rakel i dag, har därför drivit frågan att en del av 700-megahertzbandet ska undantas från auktionsförfarandet och reserveras för framtidens samhällsnät.

Försvarsmakten, MSB och Polisen har i ett brev till regeringen pekat på samma sak som Teracom – att en del av 700-megahertzbandet (2x10 megahertz) bör avsättas för vital samhälls-kommu-nikation. Myndigheterna pekar på att detta är en unik möjlighet och att nästa gång ett fullvärdigt frekvensband blir ledigt är först om 20 år. Även Säkerhetspolisen har anslutit sig till den uppfattning som har framförts av Teracom, Förs-varsmak-ten, MSB och Polisen.

PTS har å sin sida beslutat att utrymme inte ska avsättas på 700-megahertzbandet för vital sam-hällskommunikation. PTS konstaterade inled-ningsvis – i en förstudie – att användning av mobilt bredband för kommersiella tjänster ger störst samhälls-nyttan i bandet. PTS pekade i det sammanhanget också på att 700-megahertzbandet kom-mer att vara viktigt för att täcka vita fläckar i mobiltäckningen i landet.

Trots omfattande invändningar, inte minst från nyckelfunktioner i samhället, beslutade PTS att hela 700-megahertzbandet ska auktioneras ut. Man berörde inte närma-re i beslutet de in-vändningar som förelåg mot detta. I beslutet konstaterades rapsodiskt att särskilda skäl (enligt 3 kap. 8 § lagen om elektronisk kommuni-ka-tion) saknades och att det därmed inte fanns förutsättningar att frångå ett auktions-förfarande för hela frekvensbandet.

Regeringen har härefter tillsatt en utredning som har i uppdrag att föreslå en utvecklad och säker kommunikationslösning för polisen, försvaret och räddningstjänsten.

Inrikesminister Anders Ygeman har i en kommentar sagt att: ”Den säkerhetspolitiska och tek-niska utvecklingen gör det allt mer angeläget att bland andra blåljusaktörerna kan kommunicera och utbyta information säkert och effektivt.” (Computer Sweden, den 1 augusti 2016). Utredningen förväntas presentera sina slutsatser i februari 2017 och har antagligen redan redo-visat en del av sina utredningsresultat för regeringen.

PTS har angett att auktionen ska börja den 1 december i år, vilket innebär att det brådskar om man från regeringens sida ska ta ett samhällsansvar i vidare mening.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag därför rikta följande frågor till statsrådet Anders Ygeman:

1. Har utredningen om en utvecklad och säker kommunikationslösning för polisen, försvaret och räddningstjänsten lämnat information till regeringen?
2. Vilken slutsats drar statsrådet av den information som i förekommande fall har lämnats?
3. Är statsrådet och ytterst regeringen beredd att ta initiativ till att undanta en del av 700-megahertzbandet (2x10 megahertz) från det auktionsförfarande som PTS har beslutat och att avsätta denna del av bandet för vital samhälls-kommu-nikation?
4. Anser statsrådet att man i en situation där det inte föreligger något annat realistiskt alternativ till lösning bör tillämpa försiktighetsprincipen, som rimligtvis innebär en auktion av det frek-vensutrymme (2x10 megahertz) som behövs för vital samhällskommunikation undantas tills vidare?

.....

Anti Avsan (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin